

DET JAG INTE VET KAN JAG INTE FÖRSTÅ

EMILIA KINDAHL

Jag tycker alltid att det är intressant att förstå mig på världen. Det är så mycket med de där nyheterna som Mamma alltid kollar på. De vuxna pratar och pratar och pratar om allt vad som händer. Men jag, jag får inget veta. Jag frågar, men får inga svar. Inga svar alls.

Jag brukar tjuvlyssna när Mamma sätter på nyheterna på kvällarna. Jag vet att jag inte får, jag ska ju sova, men jag vill ju också förstå vad det är de får reda på. Istället får jag kolla på ”de barnanpassade kanalerna”. Där säger dem ju ingenting, eller i alla fall bara halvsanningar.

”Vad sa dem nu? Vem var det som dog? Vart hände det? Hur hände det?”, frågar jag när Mamma pratar med Pappa på morgonen om nyheterna.

”Det där behöver du inte oroa dig över. Det är inget som rör dig ändå”, svarar Mamma med ett leende.

Jag suckar, trycker på mig mina vinterkängor och min tjocka, obekväma jacka. Jag slänger igen dörren. De ska få höra att jag är upprörd. De kommer nog aldrig att förstå. Jag är ju inte orolig för vad som händer i världen, jag vill ju bara veta mer. Jag tycker att det är intressant.

Jag cyklar bort till skolan. Där möts jag av min vän Beatrice. Hon sitter och tittar på mobilen.

”Har du hört vad som hände igår?”, Beatrice svänger med mobilen framför mitt ansikte.

”Det vet du väl att jag inte har. Jag får ju inte kolla på någonting”, svarar jag surt.

”Men har du inte ens sett på Lilla Krisinfo? Eller Lilla Aktuellt?”, frågar Beatrice nyfiket.

”Nej, dom säger ju inte allt där. Någon dog hörde jag, men jag vet inte vem. De vuxna säger ju ingenting förutom att vi inte ska va rädda. Vi är ju inte rädda men det förstår dem ju inte”, säger jag trotsigt.

”Jag sökte iallafall vidare kring nyheten efter att jag tittat på Lilla Krisinfo. På Lilla Aktuellt står det mer”, säger Beatrice menande.

Jag vet att jag kan gå in på nyheterna på mobilen och jag har gjort det ibland men jag förstår inte alla ord. Mobilen ska dessutom lämnas in i en låda i starten på skoldagen och när jag frågar fröken om nyheten får jag samma svar som jag fick av Mamma.

”Det där är inget att oroa sig för lilla vän. De vuxna vet vad som är bäst och de vuxna nyheterna rör inte dig”.

När jag kommer hem från skolan tittar jag på Lilla Krisinfo, en webbplats som skriver krisinformation riktad till barn. Jag möts av tre små korta rader som beskriver händelsen. Visst är det lättförståeligt, men jag tycker inte att det är tillräckligt. Jag tror att de vuxna som skriver den sidan också försöker ta bort all intressant information. Orättvist.

Beatrice har skickat något till mig. Den är en länk till en artikel från TV4-nyheterna. På de vuxna nyheterna använder de sig av en massa krångliga ord. Jag förstår inte allt som står där men jag vet att jag inte kommer att få några svar av de vuxna om jag frågar igen.

Jag hör hur ytterdörren öppnar sig. Det är Mamma som kommer hem från jobbet.

”Hej, jag såg att du fick något skickat till dig på mobilen idag. Hur känns det?”, frågar Mamma.

Mamma har en inbyggd funktion i telefonen så att hon kan se alla sms som jag och mina vänner skickar

till varandra. Hon säger att det är för mitt eget bästa.

”Hej. Beatrice ville bara hjälpa mig. Men jag förstår fortfarande inte. Vad betyder det här ordet?”, jag pekar på ett ord på skärmen. Terrorist står det. Det har jag hört förut men aldrig förstått.

”Det är ingen som du kommer stöta på. En dum människa kan man säga att det betyder”, säger Mamma lugnt.

När jag går och lägger mig känner jag mig inte mycket klokare. Jag hör hur Mamma pratar med Pappa om att jag har fått nyheten skickad till mig.

”Jag tycker inte att det är rimligt att Kasper tar del av alla nyheter. Vad Beatrice föräldrar tillåter förstår jag mig inte på. Barnen måste skyddas. Det skapas bara onödig oro som kommer göra att han tillsist inte vågar göra något alls”, säger Mamma.

”Kan vi inte försöka förklara för honom istället? Han är ändå 12 år gammal. Dem läser ju om nyheter i skolan och det är viktigt att de får ta del av informationen”, svarar Pappa.

”Ta del av informationen får de ju ändå. De får ta del av informationen av de människorna som kan skriva nyheter till barn. Det räcker där. De större nyhetsmedierna får Kasper ta del av när han är äldre och mognare”, säger Mamma barskt.

Nästa morgon möter jag Beatrice på skolgården igen. Det är snö på marken och jag ler mot henne. Där står ju hon som kommer ge mig svaren. Den här gången frågar jag henne om nyheterna. Hon får ju ta del av allt och vet mer än mig.

”Beatrice, jag har en fråga. Vad är en terrorist?”, frågar jag försiktigt.

”Det är en person som försöker skrämman andra för att få det den vill. Den spränger bomber och sånt”, säger Beatrice.

”Hmmm... typ som när jag försöker skrämman min lillebror så att han ska sluta leka med oss?”, frågar jag vidare.

”Nej, inte riktigt så, men nästan”, svarar Beatrice med ett leende.

När vi ska prata vidare händer något märkligt. Ett stort buller viner genom luften. Det känns som att hela kroppen vibrerar. Alla barnen på skolan tittar upp mot himlen och springer mot mitten av skolgården. På himlen ser vi stora flygplan formade som en julgran på himlen. Jag märker att vissa barn tycker att det är obehagligt, andra tycker att det ser häftigt ut. Fröken kommer ut till skolgården och försöker samla oss i en ring.

”Lugna ner er nu, det är bara en militärövning! Det är inget att oroa sig för”, hon skriker med en gäll röst.

En militärövning? Varför flyger stora plan över skolgården och varför har vi inte fått höra något om det?, tänker jag för mig själv.

Vi går gemensamt in i klassrummet. Jag märker att många av mina klasskompisar har frågor. Det pratas högt om vad som nyss hände. När fröken kommer in försöker hon tysta ner allt prat.

”Nu är det så att jag förstår att ni alla har frågor. Vi ska därför börja morgonen med att se på Lilla Aktuellt. Där pratar dem om allt. Efter att vi har sett på programmet så kommer vi ha tid till att ni ställer frågor, sedan måste vi börja med matte-lektionen”, Fröken har fortfarande ett högt tonläge.

På Lilla Aktuellt pratar dem om militärövningen där de årligen flyger över delar av Sverige i en formation av en julgran. Det gör dem för att visa upp att det svenska försvaret skyddar Sverige.

Jag räcker upp handen.

”Varför har vi inte pratat om det här tidigare? Det är jobbigt att vara nyfiken ska jag säga dig”, frågar jag fröken.

”Jag har helt missat att det skulle vara idag, förlåt Kasper. Har inte Mamma och Pappa pratat med dig om det här hemma?”, fröken tittar på mig med en nervös blick.

”Nej, ni vuxna säger ju ingenting!”, jag nästan skriker. Upprörd och arg lämnar jag klassrummet. Jag cyklar hem det snabbaste jag kan. Det känns som att det inte är någon som lyssnar på mig.

Jag hör hur min telefon plingar i min ficka. Jag hade glömt att lämna in den innan jag gick in i klassrummet. På displayen ser jag att Mamma ringer. Jag vägrar att svara.

Jag skriver en lapp som jag tejpar fast på min sovrumsdörr.

”Vuxna hålls på avstånd tills ni säger sanningen!”

Efter ett par timmar hör jag när Mamma kommer hem. Hon knackar försiktigt på min dörr och kliver sedan in.

”Kasper, du kan inte bara gå hem från skolan när du är arg. Det fungerar inte så. Jag har pratat med skolan som säger att du blev upprörd”, säger hon med bestämd röst.

Jag svarar inte och Mamma ringer ett samtal.

”Hej, Ja det här är Katarina. Jag vill bara meddela att Kasper är hemma. Jag ska prata med honom nu. Vi ses imorgon på skolan igen, tack! Hej!”, säger hon till fröken.

Nu känner jag hur frustrerad jag är. Jag kan inte hålla tyst trots att jag egentligen inte vill prata med henne förens hon tar till sig det som står på lappen.

”Mamma, det är ingen som lyssnar på mig när jag säger att jag vill förstå vad som händer”, får jag till sist ur mig.

”Vad menar du?”, frågar Mamma.

”Jag vill också förstå nyheterna men det är ingen vuxen som pratar med oss barn på riktigt. Nu flög det flygplan över skolan och ingen av mina klasskompisar visste någonting. Vi blev inte rädda men det är faktiskt intressant att förstå vad som händer. Det rör oss också”, säger jag. Jag känner hur tårarna rinner ner för mina kinder.

Mamma suckar och kramar mig. Hon säger att hon förstår men att hon bara vill mitt bästa. Jag somnar i hennes famn och hon går sedan ut ur rummet. Hon går försiktigt ned för trappen för att inte väcka mig.

Pappa har kommit hem för dagen de diskuterar det som har hänt.

“Jaha, vad tänker vi är lösningen på det här då?”, frågar Pappa upprört.

“Jag vet inte, jag börjar snart ge upp. Nu åker han hem från skolan mitt på dagarna”, säger Mamma uppgivet.

“Kan vi försöka lösa det här på mitt sätt nu Katarina? Vi kan väl sitta med när han kollar på nyheterna. Så kan han få se vad som händer och vi kan förklara. Vi kan testa iallafall?”, frågar Pappa försiktigt.

“Vi prövar en vecka. En vecka. Om han blir orolig får vi sluta”, svarar Mamma.

Pappa ler. Han förstår att det här kan vara lösningen. Han har köpt med något påväg hem från jobbet. Ett paket som han vill ge till mig.

När jag vaknar på morgonen och går ned till köket för att äta frukost så ser jag paketet på köksbordet. Det är inslaget i grönt papper med ett guldfärgat snöre runtom.

“Vem är det här till?”, frågar jag Mamma.

“Det är till dig. Vi ska pröva en sak vi tre i familjen. Först kan du öppna det där”, svarar Mamma.

Jag öppnar paketet ivrigt. Där ser jag en bok. Jag läser på framsidan och förstår att det är en världsatlas, en karta över hela världen. I paketet ligger det även ett brev där det står:

“Till dig som tycker att vi vuxna inte lyssnar. Vi hör dig nu. Här har du kartor som förklarar lite mer hur världen ser ut. Tillsammans ska vi också kolla på nyheterna... För vuxna”.

Jag kramar både Mamma och Pappa. Jag bläddrar i boken, den är så fin.

”Jag vet att du vill veta mer och jag vet att jag kanske är lite överbeskyddande ibland. Jag vill bara göra det som är bäst för dig. Världen är inte så trevlig som man kan tro när man är i din ålder”, säger Mamma.

Vi går alla tre in till vardagsrummet tillsammans. Hon sätter på nyheterna.

”Nu gör vi så här Kasper. Vi ska kolla på nyheterna tillsammans. Sedan så får du fråga oss frågor och vi ska svara på dem så bra som vi kan. Vi förstår att du också vill veta mer, trots att vi vill skydda dig. Du måste säga till om du blir orolig eller rädd så pratar vi om det”, säger Pappa lugnt.

“Vi ska pröva det här i en vecka Kasper. Om det går bra så kan vi fortsätta”, säger Mamma.

Jag kan inte tro mina öron. Äntligen lyssnar de på mig. Förhoppningsvis kan även de som skriver nyheterna och krisinformationen för barn lyssna på oss en vacker dag. För det jag inte vet kan jag inte förstå.

